

Slovensko predsedstvo EU 2008
Slovenian Presidency of the EU 2008
La Présidence slovène de l'UE 2008

GOVOR

PRESEDNIKA VLADE RS IN PRESEDNIKA EVROPSKEGA SVETA JANEZA JANŠE NA SREČANJU Z VERSKIMI VODITELJI

Bruselj, 5. maj 2008

*Spoštovani verski voditelji,
gospod predsednik Evropskega parlamenta,
gospod predsednik Evropske komisije,
ekscelence, dame in gospodje, dragi prijatelji,*

Najprej izražam zahvalo našemu gostitelju, predsedniku Evropske komisije, da je letošnje srečanje verskih voditeljev v znamenju teme, ki ima tako velik pomen za sodobni svet. Izbrana tema zadeva celotno človeštvo, ne glede na nacionalno pripadnost, kulturo ali vero. Boj proti podnebnim spremembam je ne slučajno ena od ključnih prioritiet slovenskega predsedovanja Evropski uniji. To je poseben razlog, zaradi katerega bomo veseli vsakršne podpore pri izpolnjevanju zastavljenih ciljev.

»Zločin proti naravi je smrtni greh,« nas pogosto opominja patriarh Bartolomej I. To in druga opozorila verskih voditeljev moramo obravnavati zelo resno. Dandanes namreč tvegamo, da bomo s svojimi dejanji spodkopali prihodnost generacijam, ki prihajajo za nami.

Znanstveni dokazi so sila prepričljivi. Izpusti toplogrednih plinov so zaradi človeške dejavnosti med letoma 1970 in 2004 narasli za 70 odstotkov. Če ne bomo pravočasno ukrepali, tvegamo, da se bodo celotne regije soočale s pomanjkanjem hrane in z lakoto. Občutno se bo poslabšala oskrba z vodo, naraščanje morske gladine pa bo ogrozilo pomembna velemesta. Številni ekosistemi, od koralnih grebenov do pragozdov, se soočajo s propadom in mnoge vrste bodo izumrle. Nevihte, suše, požari in poplave bodo bistveno vplivali na človekovo življenje v prihodnje. Pomanjkanje naravnih virov, predvsem vode in hrane, lahko postane poglavitni vir konfliktov. Podnebne spremembe so največje tveganje našega časa in lahko povzročijo nepredstavljive migracijske tokove.

Kaj je Evropska unija že storila in kaj poskušamo storiti v tem času?

Voditelji evropskih držav smo se na letošnjem spomladanskem zasedanju odločili, da poiščemo rešitve, ki nam bodo omogočile, da se učinkovito soočimo s podnebnimi in z energetske izzivi, ki so s tem povezani. Evropska unija si je zastavila dva ključna cilja do leta 2020: zmanjšati izpuste toplogrednih plinov za najmanj 20 odstotkov glede na leto 1990 in povečati delež obnovljivih energetskih virov na 20 odstotkov celotne energetske porabe.

Evropska unija si prizadeva doseči učinkovit in vseobsegajoč globalni dogovor decembra naslednje leto v Københavnu. Prizadeva si za skupno, a raznoliko odgovornost med državami mednarodne skupnosti kot tudi za povečanje prenosa novih okolju prijaznih tehnologij državam v razvoju. Prepričani smo, da je načrt, ki smo ga sprejeli decembra 2007 na Baliu, pravilen. Vendar se moramo povsem posvetiti doseganju tega cilja, upošteva načela soodvisnosti in vzajemne pomoči, da zagotovimo vključenost novih svetovnih akterjev v ta proces.

Spoštovani verski voditelji, dame in gospodje,

Ko si prizadevamo za ohranitev svojega planeta, se v resnici ne borimo zanj. Kot nas je podučil že Aristotel, narava ne počne ničesar zaman. Nedvomno bo planet preživel tudi brez nas. Naša skrb velja občutljivim in šibkim, torej predvsem nam samim. Leta 1854 je indijanski poglavar iz Seattla v svojem znanem govoru predsedniku Franklinu Pierceu povedal naslednje: »Karkoli prizadene zemljo, prizadene njene otroke. Človek ni spletel mreže življenja, je zgolj nit v njej. Karkoli stori mreži, stori samemu sebi.«

Okolje ni samo naravni, temveč tudi sveti prostor. Skupnost in zvestoba med človekom, naravo in Stvarnikom je temeljno načelo judovstva, krščanstva in islama. Podnebne spremembe zahtevajo, da premislimo, kam naj usmerimo domišljijo, ustvarjalnost in podjetnost, da bomo ustvarjali svet, ki ne bo odvisen od fosilnih goriv, bo pa kljub temu bogat in povezan kot nikoli poprej. To ne pomeni, da se moramo odreči vsemu, kar smo dosegli. Moramo pa pretehtati te dosežke in se ozreti nanje z drugačne perspektive.

Gre za kompleksne spremembe v vrednostnih in vedenjskih vzorcih na globalni ravni in s tem za spremembo kulture tako na ravni kulture bivanja kot na ravni kulture sobivanja. To narekuje tudi bistveno večjo medkulturno solidarnost, kot smo ji bili priča doslej. Prav na tej točki pa je nujna pobuda, ki prihaja iz Vaših vrst, iz vrst verskih voditeljev, kajti teh kompleksnih sprememb ni enostavno doseči. Posebno je v sodobni družbi najtežje spreminjati stare navade.

Od nikogar ne moremo zahtevati, da se spremeni, če nismo sami pripravljeni na spremembe. Vsi smo povezani, ne glede na razlike. Vse nas povezujejo trenutki zaupanja v človeštvo in naša sposobnost, da se spreminjamo. Naj bodo te misli izhodišče za naš skupen premislek.

Hvala.